

VEILEDER TIL KOSTRA-FORSKRIFTEN

Kommunal- og moderniseringsdepartementets forklaringer til
forskrift 18. oktober 2019 nr. 1412 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv. og
interkommunale selskaper (IKS)

H-2463
Mai 2020

Om veilederen

Denne veilederen inneholder Kommunal- og moderniseringsdepartementet forklaringer til de enkelte bestemmelsene i [KOSTRA-forskriften](#) (forskrift 18. oktober 2019 nr. 1412 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv.). Forskriften utfyller bestemmelsene i [kommuneloven § 16-1](#) om rapportering til KOSTRA og bestemmelsen om rapportering i [lov 29.1.1999 nr. 6 om interkommunale selskaper \(IKS-loven\) § 42](#). Forskriften gjelder således for rapporteringen til KOSTRA både fra kommuner og fylkeskommuner, herunder virksomheter opprettet i medhold av kommuneloven, og fra interkommunale selskaper opprettet i medhold av IKS-loven. Forskriften trådte i kraft 1. januar 2020, og gjelder fra og med rapporteringen for 2020 som foretas i 2021.

For nærmere veiledning om bruk av kontoplanen ved regnskapsrapportering, viser vi til departementets [KOSTRA hovedveileder](#). Vi viser også til [SSBs veiledning om innrapportering](#) til KOSTRA.

Bakgrunn

Stortinget vedtok i juni 2018 ny lov om kommuner og fylkeskommuner. Når denne veilederen henviser til kommuneloven, er det denne nye loven av 22. juni 2018 nr. 83 (kommuneloven 2018) det vises til.

Den nye loven avløser lov 25. september 1992 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven 1992).

Innholdsfortegnelse

Til § 1 Saklig virkeområde	4
Til § 2 Rapporteringsmetode	5
Til § 3 Krav til kvaliteten på rapporterte opplysninger	6
Til § 4 Opplysninger om ressursbruk og tjenester som skal rapporteres til KOSTRA ..	7
Til § 5 Årsregnskapene som skal rapporteres.....	8
Til § 6 Krav om kvartalsrapportering	11
Til § 7 Ikrafttredelse	12
Til Vedlegg 1. Artskontoer	13
Til Vedlegg 2. Funksjonskontoer for kommuner mv.	14
Til Vedlegg 3. Funksjonskontoer for fylkeskommuner mv.	15
Til Vedlegg 4. Balansekapitler	16

Til § 1 Saklig virkeområde

Bestemmelsen fastsetter at forskriften gjelder for rapportering med hjemmel i kommuneloven § 16-1 første ledd og IKS-loven § 42.

Forskriften gjelder for rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, herunder fra kommunale og fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9. Dette omfatter de foretakene som driver næringsvirksomhet og som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven i tråd med forskrift 7.6.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (budsjett- og regnskapsforskriften) § 7-1.

Videre gjelder forskriften for rapportering fra interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 og fra kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19.

Forskriften gjelder også for rapportering fra interkommunale samarbeid etter lov 25.9.1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 27 som enda ikke har blitt omdannet til et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap, jf. omdanningsfristen på fire år i kommuneloven § 31-2 første ledd.

I tillegg gjelder forskriften for rapportering fra interkommunale selskaper opprettet etter IKS-loven.

Til § 2 Rapporteringsmetode

Elektronisk rapportering

Bestemmelsen i § 2 innebærer at all rapportering til KOSTRA skal foregå elektronisk til Statistisk sentralbyrå (SSB). Bestemmelsen gjelder all rapportering til KOSTRA, både rapporteringen av opplysninger om ressursbruk og tjenester og regnskapsrapporteringen.

SSB fastsetter krav til rapporteringen

Bestemmelsen i § 2 gir SSB myndighet til å fastsette nærmere krav til hvordan den elektroniske rapporteringen skal skje. Eksempelvis vil dette være krav til den tekniske utformingen av regnskapsrapportene (oppbygging av filstrukturen med krav til antall sifre og posisjoner, etc.) eller av uttrekk fra fagsystemer.

Bestemmelsen omfatter også myndighet for SSB til å stille krav som er nødvendige for å identifisere rapporterte data gjennom bruk av organisasjonsnummer og/eller enhetskoder, e.l.

Til § 3 Krav til kvaliteten på rapporterte opplysninger

Ansvar for datakvaliteten

Det er den rapporteringspliktige som er ansvarlig for at opplysningene som rapporteres til SSB har den riktige datakvaliteten i henhold til fastsatte krav.

SSB kan avvise opplysninger

Bestemmelsen i § 3 *første punktum* gir SSB rett til å avvise å ta imot rapporterte opplysninger hvis opplysningene ikke har tilstrekkelig kvalitet. Bestemmelsen retter seg mot opplysninger som åpenbart er feil, men ikke enhver feil uavhengig av vesentlighet. SSB kan bare avvise opplysninger som er vesentlig feil. Adgangen til å avvise opplysninger gjelder både opplysninger om ressursbruk og tjenester og regnskapsrapporteringen. Eksempelvis kan SSB for regnskapsrapporteringen fastsette at ulogiske kombinasjoner av kontoklasse, art og funksjon ikke godtas.

Hvis SSB avviser å ta imot opplysninger, følger det av *andre punktum* at SSB skal gi melding til avsenderen om at rapporten er avvist på grunn av feil og årsaken til dette. SSB skal gi slik melding så snart som mulig.

Rapporteringsplikten faller ikke bort dersom SSB avviser rapportering. I så fall må det rapporteres på nytt for at rapporteringsplikten skal være oppfylt. Hvis ny rapportering foretas etter rapporteringsfristen, blir det opp til SSB å avgjøre håndteringen av dette i SSBs systemer for mottak og publisering av data.

Til § 4 Opplysninger om ressursbruk og tjenester som skal rapporteres til KOSTRA

Fagdepartementene fastsetter kravene til tjenesterapporteringen

Bestemmelsen i § 4 *første ledd* innebærer at det er de enkelte fagdepartementene som har myndigheten til å fastsette hvilke opplysninger om ressursbruk og tjenester som skal rapporteres. Med begrepet ressursbruk siktes det til andre typer opplysninger om ressursbruk enn regnskapsopplysninger. Innholdet i regnskapsrapporteringen er nærmere regulert i § 5.

Fagdepartementenes myndighet gjelder innenfor det fagområdet som det enkelte departementet har ansvaret for.

Bestemmelsen er ikke til hinder for at det enkelte departement delegerer myndigheten til å fastsette hva som skal rapporteres.

Denne forskriften gir altså ikke nærmere regler om hvilke opplysninger om ressursbruk og tjenester som skal rapporteres. Hvilke opplysninger om ressursbruk og tjenester som skal rapporteres, vil framgå av oversikter utarbeidet av SSB, jf. andre ledd.

SSB utarbeider oversikter over kravene til tjenesterapporteringen

Bestemmelsen i § 4 *andre ledd* innebærer at SSB skal utarbeide oversikter over de opplysningene om ressursbruk og tjenester som skal rapporteres etter første ledd, slik at de rapporteringspliktige og andre får en oversikt over hva som skal rapporteres. Se [SSBs veiledning om innrapportering](#) til KOSTRA. Oversiktene kan utarbeides i form av skjema, slik som etter tidligere rapporteringsforskrift, i form av definisjoner av filuttrekk fra fagsystemer eller på annen måte.

Frist for rapportering av tjenestedata

Bestemmelsen i § 4 *tredje ledd* viderefører at fristen for å rapportere opplysninger om ressursbruk og tjenester er 15. februar. Bestemmelsen er ikke til hinder for at det fastsettes en tidligere frist etter avtale med de rapporteringspliktige.

Hvis rapporteringen foretas etter rapporteringsfristen, blir det opp til SSB å avgjøre håndteringen av dette i SSBs systemer for mottak og publisering av data.

Til § 5 Årsregnskapene som skal rapporteres

Rapporteringspliktige

Bestemmelsen i § 5 *første ledd* angir hvilke årsregnskaper som skal rapporteres til KOSTRA. Årsavslutningen skal være gjennomført før rapporteringen skjer.

Det følger av *bokstav a* til *g* at alle årsregnskapene som skal utarbeides etter kommuneloven 2018 og forskrift 7.6.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (budsjett- og regnskapsforskriften), skal rapporteres.

Årsregnskapet til kommunalt eller fylkeskommunalt foretak som er rapporteringspliktig til Norges vassdrags- og energidirektorat etter forskrift 11.3.1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering mv. § 2-1 er imidlertid fritatt fra rapporteringsplikten, jf. *bokstav c*.

I *bokstav a* siktes det til årsregnskapet som skal utarbeides etter kommuneloven § 14-6 bokstav d.

I *bokstav b* siktes det til årsregnskapet som skal utarbeides etter kommuneloven § 14-6 bokstav a.

I *bokstav c* siktes det til årsregnskapet som skal utarbeides etter kommuneloven § 14-6 bokstav b. Dette omfatter også årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven med hjemmel i budsjett- og regnskapsforskriften § 7-1. Rapporteringsplikten for kommunale og fylkeskommunale foretak gjelder altså både de som utarbeider årsregnskapet etter regnskapsreglene i kommuneloven med forskrift og de som utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Årsregnskapet til kommunale eller fylkeskommunale foretak som er rapporteringspliktig til Norges vassdrags- og energidirektorat etter forskrift 11.3.1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering mv. § 2-1, skal likevel ikke rapporteres.

I *bokstav d* siktes det til årsregnskapet som skal utarbeides etter kommuneloven § 14-14 tredje ledd.

I *bokstav e* og *f* siktes det til årsregnskapene som skal utarbeides etter kommuneloven § 14-8 første ledd. Rapporteringsplikten i bokstav e og f gjelder bare når samarbeidet utarbeider eget årsregnskap, og ikke hvis samarbeidets regnskap inngår i kontorkommunens årsregnskap etter budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3.

Det følger videre av *bokstav g* at også årsregnskapene til interkommunale styrer etter lov 25.9.1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 27 skal rapporteres. Det siktes her til årsregnskapet som slike samarbeid skal utarbeide, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 11-2 tredje ledd. Rapporteringsplikten gjelder både for de som er eget rettssubjekt og de som ikke er eget rettssubjekt. Rapporteringsplikten i bokstav g gjelder bare når samarbeidet utarbeider eget årsregnskap, og ikke hvis samarbeidets regnskap inngår i kontorkommunens årsregnskap etter budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3.

Også årsregnskapet til interkommunale selskaper skal rapporteres, jf. *bokstav h*. Det siktes her til årsregnskapet som slike selskaper skal utarbeide etter IKS-loven § 27.

Rapporteringsplikten i bokstav h gjelder både de selskapene som utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven og de som utarbeider årsregnskapet etter kommunale regnskapsregler, jf. forskrift 17.12.1999 nr. 1568 om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper § 5.

Inntil videre, vil årsregnskapene som nevnt i bokstav b til f være grunnlaget for SSBs produksjon av såkalte "konserntall" i KOSTRA. Det er et siktemål at årsregnskapet nevnt i bokstav a, det vil si det konsoliderte årsregnskapet til kommunene og fylkeskommunene,

etter hvert skal danne utgangspunktet for konserntall i KOSTRA. Det er ikke avklart når dette vil skje, men tidligst fra 2022 (for regnskapsåret 2021).

Standard kontoplan

Bestemmelsene i § 5 *andre ledd* innebærer at årsregnskapene skal rapporteres til KOSTRA etter en standard kontoplan. Kontoplanen består av flere dimensjoner; kontoklasse, funksjon, art, balansekapittel og sektor, jf. vedlegg 1 til 4. Kontoplanen gjelder også ved rapportering av årsregnskap som er utarbeidet etter regnskapsloven.

Bruk av kontoer eller kombinasjoner av kontoer som ikke er logiske kan avvises av SSB ved rapporteringen, jf. § 3.

Kontoklasse

Bestemmelsen i *andre ledd første punktum* innebærer at driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balanseregnskapet skal rapporteres på hver sin kontoklasse. Det er SSB som fastsetter hvilke kontoklasser (siffer) som skal benyttes, se [SSBs veiledning om innrapportering](#) til KOSTRA.

Funksjon og art

Bestemmelsen i *andre ledd andre punktum* innebærer at inntekter og utgifter mv. skal rapporteres på bestemte arter. Det vil si at inntekter og utgifter mv. rapporteres på ulike artskontoer etter type inntekt eller utgift mv. Artskontoplanen er gitt i forskriften vedlegg 1.

Nærmere veiledning om bruk av artskontoplanen er gitt i departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Bestemmelsen i *andre punktum* innebærer videre at inntekter og utgifter mv. også skal rapporteres på bestemte funksjoner. Det vil si at inntekter og utgifter mv. rapporteres på ulike funksjonskonti etter hvilken tjeneste eller formål inntekten eller utgiften mv. gjelder. Det følger av bestemmelsen i *andre punktum* at inntekter og utgifter mv. (herunder avskrivninger) som vedrører flere funksjoner, skal fordeles på de respektive funksjonene. Kontoplanen for kommunale funksjoner er gitt i forskriften vedlegg 2. Kontoplanen for fylkeskommunale funksjoner er gitt i vedlegg 3. Nærmere veiledning om bruk av funksjonskontoplanen og fordeling av inntekter og utgifter mv. er gitt i departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Balansekapittel

Bestemmelsen i *andre ledd tredje punktum* innebærer at eiendeler, gjeld og egenkapital skal rapporteres på bestemte balansekapitler. Det vil si at eiendeler, gjeld og egenkapital rapporteres på ulike balansekapitler etter type eiendeler, gjeld og egenkapital.

Balansekapitlene er gitt i forskriften vedlegg 4. Nærmere veiledning om bruk av balansekapitlene er gitt i departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Sektor

Bestemmelsen i *andre ledd fjerde punktum* innebærer at eiendeler, gjeld og egenkapital også skal rapporteres på bestemte sektorkoder. Det vil si at eiendeler, gjeld og egenkapital rapporteres på ulike sektorkoder etter hvem (hvilken sektor) som er motpart. Det er SSB som fastsetter hvilke sektorkoder som skal benyttes. Nærmere veiledning om bruk av sektorkodene er gitt i departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Frist for rapportering av årsregnskapene

Bestemmelsen i § 5 *tredje ledd* slår fast at fristen for å rapportere årsregnskapene er senest 22. februar i året etter regnskapsåret. Fristen gjelder fra og med rapporteringen for regnskapsåret 2020, det vil si fra og med rapporteringen som foretas i 2021.

Hvis rapporteringen foretas etter rapporteringsfristen, blir det opp til SSB å avgjøre håndteringen av dette i SSBs systemer for mottak og publisering av data.

Plikt til å rapportere årsregnskap på nytt

Bestemmelsen i § 5 *fjerde ledd* stiller krav om at et årsregnskap må rapporteres på nytt hvis ny rapportering er nødvendig for å rette opp vesentlige feil i KOSTRA-tallene. Plikten gjelder uavhengig av om SSB har avvist rapporteringen i tråd med § 3 og uavhengig av om SSB er kjent med feilen. Det vil si at ny rapportering skal foretas selv om SSB ikke har avvist rapporteringen, hvis ny rapportering er nødvendig for å rette opp vesentlige feil i KOSTRA-tallene.

Bestemmelsen gjelder for eksempel ved feil bruk av kontoplanen når feilen er så vesentlig at det er nødvendig å rette den opp av hensyn til kvaliteten på KOSTRA-tallene. Bestemmelsen gjelder for eksempel også dersom det gjøres endringer i årsregnskapet etter at regnskapet ble rapportert til KOSTRA, og endringen er så vesentlig at det er nødvendig å rette den opp av hensyn til kvaliteten på KOSTRA-tallene. Hva som er en vesentlig feil og som utløser plikt til ny rapportering vil være en skjønnsmessig vurdering i de enkelte tilfellene.

Ansvar for kvaliteten på regnskapsrapporteringen ligger hos den rapporteringspliktige.

Utgangspunktet er derfor at den rapporteringspliktige vurderer om det er nødvendig å rapportere på nytt. Også SSB, departementet eller andre kan oppdage og påpeke feil som gjør at det må rapporteres på nytt.

Til § 6 Krav om kvartalsrapportering av kommunekassens og fylkeskommunekassens regnskap

Krav om kvartalsrapportering

Bestemmelsen i § 6 *første ledd* stiller krav om at kommunene og fylkeskommunene etter hvert kvartal skal rapportere regnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen innenfor de angitte fristene.

Innholdet i kvartalsrapporteringen

Bestemmelsen i § 6 *andre ledd* presiserer at regnskapet skal rapporteres med de regnskapsopplysningene som er registrert i regnskapet (akkumulerte tall) ved utgangen av hvert kvartal, jf. også første ledd bokstavene a til d. Dette betyr at tall som rapporteres første kvartal gjelder perioden 1. januar til 31. mars. For andre kvartal rapporteres tall for perioden 1. januar til 30. juni, for tredje kvartal rapporteres tall for perioden 1. januar til 30. september og for fjerde kvartal rapporteres tall for perioden 1. januar til 31. desember. Det ligger til grunn at regnskapet er ajour etter bokføringsloven § 4.

Det er ikke krav om at regnskapene som rapporteres kvartalsvis skal være avstemte og avsluttete regnskaper.

Standard kontoplan gjelder også for kvartalsrapporteringen, jf. § 6 *tredje ledd første punktum*. *Andre punktum* innebærer at det ikke er nødvendig å rapportere regnskapsopplysninger for de nevnte artene, funksjonen og kapitlene. Eksempelvis er det ikke krav om å rapportere avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond.

Til § 7 Ikrafttredelse

Forskriften trådte i kraft 1.1.2020, og gjelder fra og med rapporteringen for 2020 som foretas i 2021.

Til Vedlegg 1. Artskontoer

Vedlegget angir hvilke arter som skal benyttes for de ulike typene av inntekter og utgifter mv. i driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Artsserie 0 (art 010 mv.) gjelder lønn og sosiale utgifter.

Artsserie 1 og 2 (art 100 mv. og art 200 mv.) gjelder kjøp av varer og tjenester som inngår i virksomhetens egen tjenesteproduksjon.

Artsserie 3 (art 300 mv.) gjelder kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon.

Artsserie 4 (art 400 mv.) gjelder overføringer til andre.

Artsserie 5 (art 500 mv.) gjelder finansutgifter mv. og avsetninger til fond mv.

Artsserie 6 (art 600 mv.) gjelder salgsinntekter.

Artsserie 7 (art 700 mv.) gjelder overføringer fra andre med krav om motytelse mv.

Artsserie 8 (art 800 mv.) gjelder overføringer fra andre uten krav om motytelse.

Artsserie 9 (art 900 mv.) gjelder finansinntekter mv. og bruk av avsetninger mv.

For nærmere veiledning om bruk av kontoplanen ved regnskapsrapportering, viser vi til departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Til Vedlegg 2. Funksjonskontoer for kommuner og kommunale foretak mv.

Vedlegget angir hvilke funksjoner som skal benyttes ved rapporteringen av årsregnskapet til virksomheter som driver kommunale tjenester. Vedlegget gjelder for årsregnskapet til kommunekassen, kommunens konsoliderte årsregnskap, årsregnskapet til kommunale foretak og årsregnskapet til kommunale lånefond. Det gjelder videre for årsregnskapene til interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap og interkommunale selskap som driver kommunale tjenester.

For nærmere veiledning om bruk av kontoplanen ved regnskapsrapportering, viser vi til departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Til Vedlegg 3. Funksjonskontoer for fylkeskommuner og fylkeskommunale foretak mv.

Vedlegget angir hvilke funksjoner som skal benyttes ved rapporteringen av årsregnskapet til virksomheter som driver fylkeskommunale tjenester. Vedlegget gjelder for årsregnskapet til fylkeskommunekassen, fylkeskommunens konsoliderte årsregnskap, årsregnskapet til fylkeskommunale foretak og årsregnskapet til fylkeskommunale lånefond. Det gjelder videre for årsregnskapene til interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap og interkommunale selskap som driver fylkeskommunale tjenester.

For nærmere veiledning om bruk av kontoplanen ved regnskapsrapportering, viser vi til departementets [KOSTRA hovedveileder](#).

Til Vedlegg 4. Balansekapitler

Vedlegget angir hvilke balansekapitler som skal benyttes for de ulike typene av eiendeler, gjelder og egenkapital i balanseregnskapet.

Balansekapitlene 10 mv. gjelder for omløpsmidler.

Balansekapitlene 20 mv. gjelder for anleggsmidler.

Balansekapitlene 30 mv. gjelder for kortsiktig gjeld.

Balansekapitlene 40 mv. gjelder for langsiktig gjeld.

Balansekapitlene 50 mv. gjelder for egenkapital.

Balansekapitlene 90 mv. gjelder for memoriakonti.

For nærmere veiledning om bruk av kontoplanen ved regnskapsrapportering, viser vi til departementets [KOSTRA hovedveileder](#).